

Skupština Crne Gore
Parlamentarni institut
Istraživački centar

Komparativni pregled:

**ORGANIZACIJA RADA PARLAMENTA, MJERE I AKTIVNOSTI U
PERIODU COVID-19**

Podgorica, 22. mart 2020. godine

Broj: 5/2020

Klas. br: 00-52-4/20-

Datum: 22. mart 2020. godine

Pripremio: Istraživački centar Skupštine Crne Gore

---

* *Istraživački centar Skupštine Crne Gore, prilikom izrade istraživačkih radova, koristi se javno dostupnim podacima i podacima iz baza ograničenog pristupa, strogo vodeći računa o kredibilnosti izvora. Centar ulaže sve razumne napore da informacije sadržane u istraživačkom radu budu tačne i potpune, ali ne snosi odgovornost za eventualnu netačnost i nepotpunost istih. Istraživački radovi se koriste samo u svrhu za koju su izrađeni, a u skladu sa Pravilima o izradi istraživačkih radova. Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore, niti neophodno drugih institucija ili organizacija čiji se podaci koriste za izradu rada.*

** *Svi pojmovi upotrijebljeni u istraživačkom radu u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.*

SADRŽAJ

UVOD	4
1. GLAVNI NALAZI ISTRAŽIVANJA	5
2. KOMPARATIVNI PREGLED	8
AUSTRIJA	8
BELGIJA (Donji dom).....	8
ČEŠKA	9
DANSKA	10
ESTONIJA	11
EVROPSKI PARLAMENT.....	12
FINSKA	13
FRANCUSKA	14
GRUZIJA.....	15
HRVATSKA	16
ITALIJA.....	17
LITVANIJA.....	18
NORVEŠKA.....	18
NJEMAČKA (Gornji dom - Bundesrat)	19
SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE	19
SLOVENIJA.....	20
SRBIJA.....	21
ŠPANIJA	21
ŠVEDSKA.....	22
UJEDINJENO KRALJEVSTVO	22
IZVORI INFORMACIJA.....	23

UVOD

Bolest koja je otkrivena u Kini krajem 2019. godine identifikovana je kao korona virus, a kasnije klasifikovana kao nova bolest pod nazivom **COVID-19** (*eng. coronavirus disease*). Predstavlja veliku porodicu virusa koji mogu izazvati niz respiratornih infekcija kod ljudi, od prehlade do bolesti koje su mnogo teže i ozbiljnije, poput teškog akutnog respiratornog sindroma (SARS). Covid-19 je zarazna bolest, a bila je nepoznata prije izbijanja epidemije u Vuhanu, Kini, i od tada se proširila na preko 100 zemalja. Svjetska zdravstvena organizacija je, 11. marta 2020, proglašila epidemiju virusa Covid-19 globalnom pandemijom i pozvala sve zemlje da „aktiviraju i povećaju svoje mehanizme za reagovanje u vanrednim situacijama“.¹

Visoko zarazni novi korona virus, koji predstavlja najviši rizik po stanovništvo, a ponajviše određene grupe stanovništva, širi se na globalnom nivou velikom brzinom. Ovako krizna situacija daje povoda više a i onim manje ugroženim zemljama da preduzmu niz mjera za suzbijanje širenja virusa, poput ispitivanja i izolacije pojedinaca za koje se sumnja da imaju virus, sproveđenja akcionih planova, objavljivanja uputstava za građane, konstantnog obavještavanja javnosti te pružanja informacija o novonastaloj situaciji itd. Ove zemlje se suočavaju sa velikim izazovom kako zaustavljanja širenja bolesti tako i sprečavanja duboke ekonomске krize.

Neminovno je da vanredne situacije zahtijevaju vanredne mjere, pa samim tim državne i privatne institucije nalaze načine da se izbore sa ovim izazovima, a naročito načine kako bi se prekid rada spriječio u najvećoj mogućoj mjeri. Najviša zakonodavna tijela, kao institucije u kojim predstavnici naroda raspravljaju i donose odluke kako u odborima tako i na plenumu, nijesu izuzete od usvajanja vanrednih mjera, pa primjenjuju različite režime rada kako bi obavljale zakonodavnu i nadzornu funkciju, u onolikoj mjeri koliko je to moguće. Neophodno zakonodavstvo se mora usvajati čak i u vanrednim situacijama, pa tako neki parlamenti mogu svesti svoj parlamentarni rad na usvajanje hitnog zakonodavstva naročito onog koje se tiče novonastale situacije u vezi sa COVID-19, dok neki nastavljaju sa sproveđenjem nadzorne funkcije parlamenta, pa samim tim održavaju saslušanja najčešće predstavnika vlade.

U kontekstu novonastale situacije sa pojavom i širenjem epidemije COVID-19, Istraživački centar je u ovom radu, u skladu sa dostupnim podacima, predstavio organizaciju rada, mjere i aktivnosti koje parlamenti usvajaju i sprovode i to u parlamentima: **Austrije, Belgije (Donji dom), Češke, Danske, Estonije, Evropskog parlamenta, Finske, Francuske, Gruzije, Hrvatske, Italije, Litvanije, Norveške, Njemačke (Gornji dom), SAD, Slovenije, Srbije, Španije, Švedske, Ujedinjenog Kraljevstva**. Za potrebe ovog rada, podaci su, u najvećoj mjeri, prikupljeni posredstvom mreže Evropskog centra za parlamentarna istraživanja i dokumentaciju (ECPRD)², kao i iz drugih relevantnih izvora onamo gdje je to eksplicitno i navedeno u radu.

¹ World Health Organization, <https://www.who.int/news-room/detail/q-a-detail/q-a-coronaviruses> (pristupljeno 22.3.2020)

² ECPRD (*Evropski centar za parlamentarna istraživanja i dokumentaciju*) je posebno tijelo podržano od strane Evropskog parlamenta i Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, a riječ je o međunarodnoj mreži odjeljenja za istraživanje i dokumentaciju, koja povezuje službe zadužene za prikupljanje i širenje informacija. Cilj je da se olakšaju kontakti i razmjena informacija između parlamenata zemalja članica. Podaci navedeni u odgovorima na ECPRD upitnike ne predstavljaju zvanične stavove parlamenata.

1. GLAVNI NALAZI ISTRAŽIVANJA

Proglašenje ili ne vanrednog stanja povodom širenja epidemije COVID-19, u gotovo svim analiziranim parlamentima, dovelo je do uvođenja vanrednih odnosno hitnih mjera poput hitnog postupanja donošenja zakona odnosno odluka, promjene načina glasanja, prusutva sjednicama radnih tijela i plenumu, a sve u cilju očuvanja zdravlja ljudi i prijetnje od masovne zaraze.

Tako je u Španiji uvedeno vanredno stanje koje po ustavu pripada izvršnoj vlasti koja bez odlaganja o ovoj mjeri obavještava parlament, kao i u Češkoj gdje je, pored opšteg vanrednog stanja koje je proglašila vlada, i parlament proglašio tzv. vanredno stanje po pitanju zakonodavstva, u skladu sa Poslovnikom, ograničavajući parlamentarne aktivnosti osim onih suštinski važnih aktivnosti. U Srbiji je vanredno stanje proglašeno 15. marta, sve parlamentarne aktivnosti otkazane su 16. marta pa je čak odgođeno i održavanje parlamentarnih izbora zakazanih za 26. april 2020. godine. Vlada Estonije proglašila je vanredno stanje 12. marta i biće na snazi do 1. maja 2020. godine, ukoliko ne odluci drugačije. Imajući u vidu novonastalu situaciju, došlo je do niza izmjena i u radu Parlamenta Estonije.

Ipak, bez obzira na vanredno stanje i izazovnu situaciju u kojoj se zemlje nalaze, parlamenti najčešće ne obustavljaju svoje aktivnosti u potpunosti, već se njihov rad ograničava i najčešće svodi na održavanje hitnih i suštinski važnih sjednica, uz promjene u organizaciji održavanja sjednica, te uvođenja novih metoda rada poput ograničenog prisustva poslanika sjednicama, rad putem video-konferencijskih i drugih tehnički izvodljivih sistema. Izuzetak predstavlja Švedska koja, uz određene mjere poput izmjena načina glasanja, nastavlja da redovno **održava sjednice radnih tijela, kao i plenarne sjednice**.

Primjer parlamenta koji nastavlja sa svojim uobičajenim zakonodavnim aktivnostima, uz određena ograničenja poput smanjenog broja tačaka dnevnog reda, te ograničenog broja poslanika po političkoj grupi u raspravama, predstavlja **Hrvatski sabor**. Parlamentarne aktivnosti ograničene su na razmatranje hitnih i suštinskih pitanja u vezi sa krizom izazvanom COVID-19, kao i na nadzor nad izvršnom vlašću, u **Francuskoj**, dok se sve ostale aktivnosti obustavljaju do daljeg. Slična situacija je i u Donjem domu Parlamenta **Belgije**, kao i u Parlamentu **Norveške**, gdje će se tokom aprila i marta razmatrati samo ona pitanja u vezi sa kojima je neophodno hitno donošenje odluka. U **njemačkom Bundesratu** (*gornjem domu*), sjednice radnih tijela održavaju se samo ukoliko je neophodno, a sva tekuća pitanja u okviru rada odbora rješavaju se elektronskim putem ili putem pisanih procedura. Parlament **Danske** će zadržati kritično važne funkcije, dok će ostale parlamentarne aktivnosti, poput rasprava o predlogu zakona koji nijesu od suštinske važnosti te saslušanja ministara pred odborima, odložiti. Parlament **Estonije** će do 1. maja razmatrati samo neodložna pitanja. U Parlamentu **Finske**, plenarne sjednice i sjednice odbora održavaće se onda kada pitanja koja su na dnevnom redu to zahtijevaju, dok se saslušanja eksperata u odborima organizuju na daljinu ili putem pisanih izjava.

Međutim, jedan broj parlamenata je otkazao održavanje plenarnih sjednica do određenog datuma, pa je tako Parlament **Litvanije** otkazao sve plenarne sjednice do 7. aprila, s tim što se sjednice radnih tijela redovno održavaju, budući da su u skladu sa nedavnim izmjenama Poslovnika radna tijela u mogućnosti da organizuju sjednice *online*. Tačke dnevnog reda zakazane za mart i april biće razmatrane na redovnom zasjedanju u maju u Parlamentu **Slovenije**, dok će se tokom marta i aprila održavati isključivo vanredne sjednice.

Najčešće su na dnevnom redu sjednica parlamenta zakoni od suštinske važnosti, pa je tako npr. na dnevnom redu naredne plenarne sjednice Parlamenta **Francuske**, između ostalog, *razmatranje i glasanje o predlogu izmjena i dopuna Zakona o finansiranju za 2020. godinu*, kako bi se mogao prilagoditi budžet te odobrila dodatna nepodnja sredstva odnosno troškovi

izazvana korona virusom. U francuskom Parlamentu, razmatraće se i *Predlog zakona o hitnim mjerama u vezi sa krizom COVID-19*, kojim se predviđa odlaganje drugog kruga lokalnih izbora, uspostavlja vanredno stanje, te detaljno opisuju vanredne ekonomske mjere i prilagođavanje borbi protiv epidemije. O **Predlogu zakona o koronavirusu**, čiji je primarni cilj da zaštitи živote i javno zdravije nacije, ograničavanjem širenja zaraze, a istovremeno smanjujući pritisak na ključne službe, raspravljaće i parlamentarci Donjeg doma **Ujedinjenog Kraljevstva** 23. marta 2020. godine. Na dnevnom redu predstojeće sjednice Donjeg doma Parlamenta **Češke** naći će se vladin *Predlog zakona o izmjenama u sistemu socijalne sigurnosti zbog epidemije 2020. Hrvatski sabor* usvojio je *niz zakona sa paketom mjera* u cilju ublažavanja uticaja izbijanjem COVID-19, a veliki broj mjera prvenstveno je usmjeren na očuvanje radnih mesta i osiguranje isplata plata.

Tokom privremene obustave odnosno ograničenja rada, parlamenti preduzimaju niz hitnih mjera (ograničavanje broja sjednica, ograničavanje broja poslanika prisutnih sjednicama, rad na daljinu i slično), međutim, ovakav vid mjera se ne dešava često. S tim u vezi, u nekim parlamentima pravni osnov za ovakav vid rada predstavlja poslovnik (Francuska), dok u pojedinim parlamentima ova novonastala situacija dovodi do izmjena poslovnika u dijelu koji se odnosi na održavanje sjednica radnih tijela *online* (**Litvanija**). *Predlog za izmjenu Poslovnika*, kako bi mogao (djelimično) sazivati plenarne sjednice na daljinu i kako bi se (djelimično) moglo glasati na daljinu podnio je predsjednik Donjeg doma Parlamenta **Belgije**, međutim, o ovom predlogu još uvijek nije raspravljan. U **Estoniji**, Ustavni odbor je konsenzusom donio odluku da Poslovnik Parlamenta omogućava odborima rad na daljinu. Izuzetak predstavlja Parlament **Norveške** koji je usvojio *Rezoluciju kojom se od 12. marta do daljeg privremeno ukida obaveza ličnog prisustva na sjednicama radnih tijela kao i tokom glasanja u radnim tijelima*, predviđena Poslovnikom Parlamenta. Glasanje na daljinu kao ni učešće na plenarnim sjednicama poslovnik ne dozvoljava ni u Kongresu **SAD**, pa se s tim u vezi razmatra mogućnost izmjene poslovnika kako bi se ovakav vid parlamentarnog rada omogućio i u ovoj zemlji.

Kao jedna od mjera uvedenih za održavanje kontinuiranog rada parlamenta, kada su u pitanju plenarne sjednice odnosno sjednice odbora, predstavlja metod rada putem video-konferencijskog sistema. Odluka da se u narednom periodu sjednice radnih tijela kao i saslušanja organizuju putem video-konferencijskog sistema donijeta je u Parlamentu **Norveške**. Parlament **Slovenije** intenzivno radi na pronalaženju rješenja za održavanje sjednica radnih tijela putem video-konferencijskog sistema, a i Parlament **Spanije** razmatra rješenja koja bi mogla da unaprijede kapacitete donjeg doma da djeluje u aktuelnim i budućim okolnostima, poput video-konferencijskih sjednica ili telematskog glasanja. Uvođenje video-konferencija za održavanje sjednica radnih tijela razmatra se i u Parlamentu **Austrije**. U Parlamentu **Estonije** razmatrana je mogućnost održavanja sjednica odbora na daljinu tokom vanrednog stanja, dok se učešće gostiju na sjednicama odbora preporučuje putem video-konferencijskog sistema. Međutim, pojedinima parlamentima ovakav vid rada nije dozvoljen pa tako u **Češkoj** poslovnici oba doma ne dozvoljavaju da se sjednice održavaju, na primjer, putem video-konferencijske tehnologije, već poslanici moraju lično da prisustvuju plenarnim sjednicama. Glasanje na daljinu nije moguće ni u Parlamentu **Finske** pa se tako neophodne plenarne sjednice i sjednice odbora održavaju u prostorijama parlamenta.

Uvedene su i određene mјere poput izmjena načina glasanja pa je, s tim u vezi, u pojedinim parlamentima donijeta odluka o izmjeni načina glasanja na plenarnim sjednicama, kao što je slučaj u Parlamentu **Švedske** gdje samo 55 poslanika učestvuje u glasanju u planarnoj sali, umjesto svih 349 poslanika. Kolegijum predsjednika Parlamenta **Norveške** usvojio je *Rezoluciju o proporcionalnom smanjenju broja prisutnih poslanika* sa 169 na 87 neophodnih za kvorum kao i tokom glasanja. Broj poslanika na planarnim sjednicama i sjednicama radnih tijela ograničen je i u **Francuskoj**, u cilju održavanja bezbjedne udaljenosti među poslanicima. U Parlamentu **Austrije**, parlamentarne grupe su postigle dogovor da se na predstojećim

sjednicama u obzir uzima prisustvo samo određenog broja poslanika. Ograničen broj ljudi prisutnih na plenumu uveden je i u donjem domu Parlamenta **Belgije** i u Parlamentu **Danske**.

Obilasci parlamenta u svim analiziranim zemljama su obustavljeni, kao i svi događaji poput konferencija, okruglih stolova, seminara i slično, sa više učesnika. U nekim parlamentima čak ni novinarima nije dozvoljeno da prate sjednice radnih tijela i plenarne sjednice sa mesta gdje je to do sada bilo uobičajeno već su uspostavljeni pivremeni centri za novinare (npr. u Sloveniji). Promjene u organizaciji rada Parlamenta zbog širenja COVID-19 odnose se i na zabranu putovanja poslanika u inostranstvo i zabranu prijema stranih delegacija, kao i zabranu organizovanja sastanaka ili posjeta sa vanjskim učesnicima.

Kao najčešća mjera kada su u pitanju parlamentarne službe uveden je rad od kuće, koji je npr. u Sloveniji zasnovan na Zakonu o radnim odnosima te instrukcijama za vršenje rada od kuće u vanrednim okolnostima koje je donio generalni sekretar donjeg doma Parlamenta Slovenije.

Koordinacioni timovi odnosno grupe organizovani su u parlamentima u cilju procjene situacije i donošenje odluka u vezi sa preventivnim mjerama i sastaju se dvaput dnevno npr. u Parlamentu **Švedske**. Slično je i u Parlamentu **Francuske**, gdje je Konferencija predsjednika odlučila da formira grupu sa zadatkom da utvrdi činjenice u Parlamentu o uticaju, upravljanju i posljedicama epidemije COVID-19 u Francuskoj. Ova grupa, u kojoj će biti zastupljene sve političke grupe i stalni odbori, omogućiće Parlamentu da obezbijedi pažljivo i blagovremeno praćenje epidemije i njenih posljedica.

2. KOMPARATIVNI PREGLED

AUSTRIJA

U cilju sprečavanja širenja COVID-19, zgrade Parlamenta Austrije otvorene su samo za pojedine zaposlene, poslanike i predstavnike medija. Konferencije predsjednika³ oba doma održavaju zajedničke sjednice i raspravljaju o neophodnim mjerama na dnevnoj osnovi. **Sjednice su ograničene na hitne mjere i pitanja koja se tiču državnog budžeta.** Poslanici su u obavezi da održavaju neophodnu udaljenost od dva metra, a parlamentarne grupe su postigle dogovor da se na predstojećim sjednicama u obzir uzima prisustvo samo određenog broja poslanika (srazmjerne veličini parlamentarne grupe). Otežavajući okolnost predstavlja to što sve više regiona/provincija uvodi karantin. Trenutno se razmatra uvođenje video-konferencijska kao načina održavanja sjednica radnih tijela. Što se tiče Službe Parlamenta, svim zaposlenima, čije prisustvo nije neophodno za pripremu sjednica odbora i plenarnih sjednica, omogućen je rad na daljinu.

BELGIJA (Donji dom)

U Donjem domu Parlamenta Belgije, u periodu od 16. do 20. marta, **rad u odborima i na plenumu bio je ograničen na najneophodniji parlamentarni zakonodavni rad u vezi sa korona virusom** (dakle nije bilo postavljanja poslaničkih pitanja predstavnicima Vlade). Održane su sjednice dva stalna odbora, sjednica Konferencije predsjednika⁴ kao i plenarna sjednica na kojoj se glasalo.

Štaviš, nakon višemjesečnih besplodnih pregovora od održavanja saveznih izbora u maju 2019, formiran je sastav Vlade sa punim ovlašćenjima uslijed novonastale situacije sa korona virusom. S tim u vezi, sazvane su još tri plenarne sjednice u vezi sa: (1) polaganjem zakletve poslanika Donjeg doma Parlamenta, (2) formalnim proglašavanjem nove Vlade i podnošenjem predloga o povjerenju Vladi, (3) raspravom o proglašenju Vlade i predlogu o povjerenju.

Tokom nedjelje od 23-27. marta, za sada nema zakazanih sjednica odbora; međutim, vrlo vjerovatno je da će se održati vanredne sjednice u vezi sa korona virusom. Takođe, vrlo je vjerovatno da će se tokom ove nedjelje održati i sjednica Konferencije predsjednika, dok je za četvrtak, 26. marta, zakazana i plenarna sjednica. O svemu ovom odlučeno je na Konferenciji predsjednika, plenarnoj sjednici te nadležnim odborima, u skladu da uobičajenim pravilima i parlamentarnom praksom.

Povodom novonastale situacije, **uveden je niz hitnih mjera**, većina po prvi put, i to:

- **održavanje sjednica odbora** premješteno je u velikim salama za sjednice kako bi se ispoštovala **pravila socijalne distance**;
- **plenarnim sjednicama može prisustovati ograničen broj ljudi:**
  - predsjednik Parlamenta i generalni sekretar;
  - predsjednici poslaničkih grupa koje, za potrebe rasprave, mogu zamijeniti članovi poslaničke grupe kojoj pripadaju;
  - predsjednik Vlade i potpredsjednici Vlade, koje mogu zamijeniti nadležni ministri u skladu sa temom koja je predmet rasprave;
  - neophodna služba Donjeg doma Parlamenta;
- održavanje plenarne sjednice posvećene polaganju zakletve poslanika Donjeg doma Parlamenta premješteno je u drugu salu kojoj može pristupiti samo ograničeni broj ljudi, i to:
  - predsjednik Parlamenta i generalni sekretar;

³ Konferenciju predsjednika čine predsjednik Parlamenta i predsjednici parlamentarnih grupa.

⁴ Konferenciju predsjednika čine predsjednik i potpredsjednici Donjeg doma, bivši predsjednici Donjeg doma, predsjednik i jedan član svake političke grupe (član 14 Poslovnika o radu)

- novi poslanici (njih 10);
- neophodna služba donjeg doma Parlamenta.
- glasanje na plenumu raspoređeno je u tri sale za sastanke odnosno sjednice, kako bi se ispoštovala pravila o socijalnoj distanci. Poslanici su pozivani u sobu određenu za glasanje jedan po jedan. Pošto se, u ovom slučaju, elektronski sistem glasanja nije mogao koristiti, **koristili su se papirni glasački listići**;
- tokom plenarne sjednice, govornica je dezinfekovana nakon svakog izlaganja.

Predsjednik Donjeg doma Parlamenta podnio je **predlog za izmjenu Poslovnika**, kako bi mogao (djelimično) **sazivati plenarne sjednice na daljinu** i kako bi se (djelimično) **moglo glasati na daljinu**. O predlogu još uvijek nije raspravljan. Primjena ovakve odluke zavisiće od mogućnosti tehničke izvodljivosti.

Služba Parlamenta radi od kuće u najvećoj mogućoj mjeri, međutim, ovakva vrsta organizacije rada nije moguća za čitavu službu a sjednice zahtijevaju znatno prisustvo službe u prostorijama Parlamenta.

ČEŠKA

Predstavnički (donji) dom i Senat (gornji dom) usvojili su nekoliko preventivnih mjera uslijed izbijanja krize povodom COVID-19, **ograničavajući parlamentarne aktivnosti, osim svih suštinski važnih aktivnosti oba doma**.

Predsjednik Donjeg doma progasio je, 19. marta, tzv. **vanredno stanje po pitanju zakonodavstva**, u skladu sa članom 99 *Poslovnika o radu Predstavničkog doma*⁵, i to tokom trajanja vanrednog stanja koje je Vlada proglašila 12. marta. Vanredno stanje omogućava donjem domu da u što kraćem roku razmatra predloge zakona, podnijetih od strane Vlade, kako bi u najkraćem roku usvojio sve neophodne mjere tokom trajanja opšteg vanrednog stanja.

Aktivnosti donjeg i gornjeg doma nijesu u potpunosti obustavljene. Donji dom trenutno ne zasijeda, međutim, zakazana je plenarna sjednica za 24. mart, dok je zasijedanje Gornjeg doma počelo 18. marta. Nijesu ograničene ni aktivnosti odbora Donjeg doma, iako je predsjednik Donjeg doma predložio smanjenje obima posla odbora ukoliko je to moguće. Nekoliko odbora je otkažalo svoje sjednice u prethodnom periodu.

Parlementarne aktivnosti, posebno dnevni red sjednica oba doma i njihovih odbora, trenutno nijesu proceduralno ograničene, iako je dnevni red predstojeće sjednice Donjeg doma **sveden na jednu tačku - Vladin Predlog zakona o izmjenama u sistemu socijalne sigurnosti zbog epidemije 2020.**

Kada su u pitanju aktivnosti odbora Donjeg doma, predsjednik Donjeg doma preporučuje organičavanje njihovih aktivnosti; čak se preporučuje da **neophodne sjednice odbora budu zatvorene za javnost**. Ukoliko dođe do ove situacije, obaveza sekretara odbora je da u pozivnim pismima obavijesti javnost da su sjednice zatvorene za javnost.

Poslovni domovi ne dozvoljavaju da se sjednice održavaju, na primjer, putem video-konferencijske tehnologije, već poslanici moraju lično da prisustvuju plenarnim sjednicama.

IT odjeljenje Donjeg doma je u potpunosti opremljeno da realizuje video-konferencije u prostoriji određenoj za ovakav vid tehničke podrške. Tako je posljednja video-konferencija održana 17. marta između nekoliko političkih predstavnika Donjeg doma i članova Centralnog

⁵ Rules of Procedure of the Chamber of Deputies <https://www.psp.cz/en/docs/laws/1995/90.html> (21.3.2020)

kriznog štaba Vlade, a fokus razgovora je bio na trenutnoj situaciji u Češkoj kada je u pitanju virus COVID-19 i preventivne mjere.

Organizacione jedinice službi oba doma koje su od suštinskog značaja za obezbjeđivanje održavanja plenarnih sjednica moraju biti u potpunosti angažovane. Mjere koje je usvojila Služba Donjeg doma utvrdio je krizni tim Službe, kojeg čine generalni sekretar i rukovodioci organizacionih jedinica. Slično tome, i krizni tim Gornjeg doma predložio je mjere koje je Senat usvojio.

Preventivne mjere koje je uveo krizni tim Službe donjeg doma su, *inter alia*, sljedeće:

- svim zaposlenim u Službi Donjeg doma, ukoliko im priroda posla dozvoljava, uvodi se rad od kuće;
- svaka organizaciona jedinica mora odrediti najmanje jednog zaposlenog dežurnog u svojoj jedinici kako bi se osiguralo izvršavanje svih neophodnih zadataka;
- Informativni centar i Odjeljenje za javnost su zatvoreni za javnost; zaposleni u Centru i Odeljenju pružaju informacije samo putem elektronske pošte i telefona;
- Parlamentarna biblioteka i Arhiv zatvoreni su za spoljne korisnike i istraživače;
- zabranjeno je posjećivanje zaposlenih od strane javnosti, jedini izuzetak su suštinski operativni razlozi;
- otkazani su organizovani obilasci, konferencije i izložbe u prostorijama oba doma;
- galerija za javnost u plenarnoj sali zatvorena je za javnost, a grupne posjetе prostorijama doma su zabranjene.

Trenutno zakonodavstvo omogućava potpunu primjenu svih potrebnih mjera. Tako da nije bilo potrebno unositi izmjene u zakonodavstvu, te poslovnicima o radu oba doma.

DANSKA

U cilju prilagođavanja Parlamenta Danske situaciji u vezi sa epidemijom korona virusa, predsjednik Parlamenta Danske Henrik Dam Kristensen istakao je sljedeće: „*Za dansko društvo ključno je da Parlament zadrži svoje suštinske funkcije, te da može usvojiti zakonodavstvo. Imamo obavezu da obezbijedimo da Parlament raspravlja i usvaja hitne predloge. Između ostalog, potrebno je zakonodavstvo koje će Vladi omogućiti pravni osnov za sprovođenje mjera koje će državu provesti kroz trenutnu krizu.*“

To znači da će danski **parlament zadržati kritično važne funkcije, ali da će ostale parlamentarne aktivnosti odložiti**. U praktičnom smislu, rasprava o predlozima zakona koji nijesu važni biće odložena. Isto se odnosi na predloge parlamentarnih rezolucija i saslušanja tokom kojih se ministar sastaje sa članovima odbora i odgovara na njihova pitanja. Sa druge strane, i dalje će postojati mogućnost direktnog postavljanja pitanja ministru u pisanoj formi, kao i pitanja odbora u okviru parlamentarnog nadzora nad radom vlade.

Donijeta je odluka o tome da **samo 95 poslanika prisustvuje plenarnoj sjednici tokom hitnih rasprava**. To je organizованo putem sporazuma koji obezbjeđuju da sve partie budu zastupljene. Ukupan broj poslanika Parlamenta je 179, a 90 poslanika potrebno je za usvajanje predloga zakona. Predviđeno je da **poslanici ne sjede na svojim uobičajenim mjestima i da ne koriste sistem elektronskog glasanja**. Tokom glasanja, potrebno je da poslanici ustanu, pri čemu se podrazumijeva da između njih postoji nekoliko metara udaljenosti. Neophodne sjednice odbora održavaju se u jednoj od najvećih sala u Parlamentu gdje je moguće održavati predviđenu distance između prisutnih.

Svi sastanci, konferencije, saslušanja koja uključuju vanjske učesnike su otkazani. Parlament je zatvoren za posjetioce i poštije preporuke zdravstvenih institucija te preuzima neophodne korake da ograniči rizik od širenja virusa otkazivanjem javnih događaja i aktivnosti. **Pregovori između Vlade i parlamentarnih partija u vezi sa pojedinim pitanjima**, na primjer

klimatskim promjenama, su u toku i **odvijaju se putem telefona, elektronske pošte ili Skajpa** (eng. *Skype*).

Osim toga, pravila i mjere predostrožnosti koje se primjenjuju na opšte stanovništvo, primjenjuju se i na Parlament i poslanike. Predsjednik Parlamenta donio je odluku u vezi sa tim da Služba Parlamenta koristi internet komunikaciju kako bi obavljala posao od kuće. Jedna od mjera je i ohrabrvanje ministara da zahtijeva konsultacije isključivo o najvažnijim političkim pitanjima, na primjer samo u vezi sa hitnim predlozima zakona o kojima raspravlja Parlament. Takođe, Parlament je zatražio da se održavaju samo važne sjednice odbora, te da se broj učesnika na sjednicama ograniči.

Kao rezultat rasprave, **trenutno se primjenjuje sljedeći model:**

Sjednice odbora sa otvorenim i zatvorenim konsultacijama i tehničko razmatranje predloga zakona

Otvorene konsultacije na sjednicama odbora emituju se na parlamentarnom televizijskom kanalu. Zahtijeva se prisustvo glavnih učesnika u salama koje imaju kapacitet da prime veći broj ljudi (zbog distance).

Tokom konsultacija i tehničkog razmatranja predloga zakona zahtijeva se **fizičko prisustvo** predsjednika, predlagača konsultacija, ministra (plus jednog vladinog predstavnika u slučaju konsultacija ili dva vladina predstavnika u slučaju tehničkog razmatranja predloga zakona), službenika odbora, tehničkog asistenta, **dok članovi odbora mogu učestvovati putem sistema video-konferencije**.

Tokom sjednice odbora zahtijeva se **fizičko prisustvo u prostorijama Parlamenta sljedećih lica**: predsjednika, službenika odbora, tehničkog asistenta, **dok članovi odbora mogu učestvovati putem sistema video-konferencije**. Osim toga, moguće je održati sjednicu odbora *online*, uz izuzetak fizičkog prisustva u prostorijama Parlamenta službenika odbora i tehničkog asistenta.

Predsjednik odbora može odlučiti da li je dozvoljeno da sjednici prisustvuju druga lica, ali samo ukoliko je to potrebno i ako ukupan broj učesnika ne prelazi deset. Sekretarijat odbora šalje obavještenja o sjednicama odbora putem Outlook-a, uključujući dnevni red prije sjednice, datum i vrijeme, te da li će sjednice biti održane online. Nakon sjednice, službenik odbora, kao i obično, šalje zapisnik sa sjednice.

ESTONIJA

Vlada Estonije proglašila je vanredno stanje 12. marta zbog svjetske pandemije COVID19 i prijetnje od masovne zaraze. Ukoliko Vlada ne odluči drugačije, vanredno stanje u Estoniji biće na snazi do 1. maja 2020. godine. Imajući u vidu novonastalu situaciju, došlo je i do niza izmjena u radu Parlamenta Estonije.

Stoga, **Parlament će u periodu do 1. maja razmatrati samo neodložna pitanja**.

Savjet starješina Parlamenta (sastavljen od predstavnika političkih grupa i Borda/Kolegijuma Parlamenta) predložio je Parlamentu da izmijeni raspored plenarnih sjednica, tako da će se do kraja vanrednog stanja **plenarne sjednice održavati samo ponedjeljkom, a sjednice namijenjene poslaničkim pitanjima srijedom**. Izbor članova Borda Parlamenta zakazan za 26. mart ne može biti odložen, ali je planirano da bude sproveden na način da poslanici ostvaruju minimalni kontakt.

Sjednice radnih tijela Parlamenta održavaće se ponedjeljkom ili češće ukoliko za to postoji neizbjježna potreba. Gosti će biti pozvani na sjednice odbora samo ako je to neophodno, a preporučuje se da učestvuju putem video-konferencijskog sistema.

Ustavni odbor Parlamenta održao je 16. marta sjednicu na kojoj je **razmatrana mogućnost održavanja sjednica odbora Parlamenta na daljinu tokom vanrednog stanja**. Odbor je konsenzusom donio **odluku da Poslovnik Parlamenta omogućava odborima rad na daljinu** (*na osnovu važećeg zakonodavstva smatra se da je rad na daljinu dozvoljen ukoliko su ispunjeni svi relevantni uslovi za učešće na sjednici, poput komentara, postavljanja pitanja i glasanja*). Važno je da se rad odbora ne prekida i da može da se nastavi u drugoj formi. *Održavanje sjednica na daljinu ranije se koristilo samo u posebnim slučajevima, na primjer da se obezbijedi učešće pojedinog člana odbora ili gosta.*

Trenutno ne postoji žurba za izmjenama Poslovnika u tom pogledu, ali nakon završetka vanrednog stanja Ustavni odbor će vjerovatno analizirati Poslovnik i usvojiti neophodne izmjene u cilju postizanja bolje pravne jasnoće.

Osim toga, poslanicima i Službi Parlamenta nijesu dozvoljena službena putovanja u inostranstvo, osim ukoliko postoji neizbjježna potreba i nakon odluke Borda Parlamenta. Ulazak u kompleks dvorca *Toompea* ograničen je licima čije posjete nijesu u direktnoj vezi sa radom Parlamenta. Savjet starješina Parlamenta redovno će se sastajati kako bi brlagovremeno reagovao na situaciju⁶.

EVROPSKI PARLAMENT

Predsjednik Evropskog parlamenta (EP) i lideri političkih grupa (Konferencija predsjednika⁷) donijeli su odluku o održavanju vanredne plenarne sjednice EP kako bi omogućili sprovođenje posebnih mjera, nakon prethodne neformalne razmjene mišljenja. Konferencija predsjednika usvojila je u pisanoj proceduri predlog predsjednika Evropskog parlamenta o održavanju vanrednog plenarnog zasjedanja u četvrtak, 26. marta u Briselu u cilju rasprave i glasanja o prva tri zakonodavna predloga Evropske komisije za sprečavanje posljedica pandemije COVID-19 u zemljama članicama EU.

Na dnevnom reduvanredne sjednice biće:

- Incijativa za pružanje odgovora na korona virus u okviru koje će biti obezbijeđeno 37 milijardi eura iz Kohezionog fonda državama članicama za rješavanje posljedica krize,
- Predlog za proširenje opsega Fonda solidarnosti EU na vanredne situacije u vezi sa javnim zdravljem,
- Predlog da se zaustave tzv. letovi duhova (eng. *ghost flights*) izazvani izbijanjem COVID-19.

Biro Evropskog parlamenta⁸ usvojiće posebne mјere za vanrednu sjednicu kako bi se obezbijedilo da glasanje bude organizованo *online*, tačnije slanjem odgovora putem glasačke kartice elektronskom poštom. Ova sjednica biće zvanično održana umjesto sjednice koja je bila planirana za 1. i 2. april 2020. godine.

U skladu sa **odlukom predsjednika Evropskog parlamenta**, koja je važeća u ovom momentu, događaji i posjete prostorijama Parlamenta (uključujući sva tri mesta u kojima se odvija rad Parlamenta), kao i u kancelarijama EP unutar i van EU, **otkazani su do daljeg**, bez obzira na to ko ima ovlašćenje za organizovanje tih događaja. Između ostalog, to se odnosi na sastanke i događaje: *delegacija, saslušanja odbora, učešće u aktivnostima parlamentarnih skupština, sastanke delegacija za posmatranje izbora, događaje odbora, lične i organizovane*

⁶ Dalje promjene i razvoj situacije moguće je pratiti putem internet stranica Parlamenta Estonije na sljedećem linku: <https://www.riigikogu.ee/en/>

⁷ Konferenciju predsjednika čine predsjednik EP i predsjedavajući političkih grupa.

⁸ Biro čine predsjednik EP, 14 potpredsjednika i pet kvestora.

posjete poslanika, posjete asistenata poslanika, posjete koje organizuje Služba Parlamenta, seminare, kulturne događaje i izložbe, individualne i grupne posjete Parlamentu, događaje u prostorijama Parlamenta (u organizaciji Parlamenta i drugih tijela), događaje koji podrazumijevaju upotrebu prostorija restorana za poslanike, salona za poslanike, ostalih restorana i prostorija za tu namjenu, uključujući ručkove, večere i koktele.

Izuzetno od navedenog, shodno odluci, sastanci upravnih tijela Parlamenta, plenarne sjednice, redovne i vanredne sjednice radnih tijela, te sastanci političkih grupa ne mogu biti ograničeni u cilju njihovog normalnog funkcionsanja, ali bez prisustva zainteresovanih lica i posjetilaca, osim onih koje je pozvao predsjedavajući i **uz primjenu sljedećih dodatnih mjera:**

- Predsjedavajući mora obezbijediti razmak od jednog metra među prisutnima,
- Prisutnima nije dozvoljen direktni fizički kontakt, poput rukovanja,
- Lica koja imaju simptome respiratornih bolesti, poput kijanja, kašljanja ili curenja nosa ne mogu prisustvovati sastanku.

Plenarne sjednice Komiteta regionala i Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta u prostorijama EP mogu se održati pod istim uslovima. Osim toga, predstavnicima medija nije zabranjen pristup, ukoliko odlukom nije drugačije predviđeno.

Zgrade kao što su *House of European History, Parliamentarium i Europa Experience* su zatvorene.

Parlamentarne aktivnosti na plenarnim sjednicama ograničene su na razmatranje COVID-19 i drugih potencijalnih hitnih pitanja. Osim toga, radna tijela takođe su fokusirana na pitanja u vezi sa COVID-19. Međutim, druga pitanja, bilo da se radi o zakonodavstvu, budžetskim procedurama ili političkim pitanjima, mogu se rješavati na tehničkom nivou, na nivou odbora, plenarne sjednice ili unutar političkih tijela EP.

Pravni osnov za donošenje odluke predstavlja Poslovnik Evropskog parlamenta, pri čemu za odgovor na situaciju u vezi sa COVID-19 do sada nijesu bile potrebne izmjene Poslovnika.

Evropski parlament je, kao što je navedeno, preuzeo niz mjera do sada, ali će vršiti dodatna prilagođavanja koja se, između ostalog tiču:

- uvođenja 100% rada od kuće za zaposlene čije prisustvo nije neophodno u prostorijama EP,
- protokola u medicinskoj službi EP u vezi sa rješavanjem sumnjivih slučajeva COVID19,
- izmjena kalendara aktivnosti EP,
- održavanja plenarne sjednice u Briselu umjesto u Strazburu,
- uspostavljanja kadrovskih instrumenata za nadgledanje nove šeme rada na daljinu,
- razvoja IT alata/nabavke opreme kako bi se omogućilo učešće poslanika u aktivnostima EP na daljinu, uključujući izradu smjernica za korišćenje novog sistema, instalacije i testiranja održavanja sastanaka na daljinu,
- posebnog čišćenja i dezinfekcije prostorija,
- novog rasporeda sjedenja na sastancima kako bi se obezbijedilo dovoljno prostora između prisutnih.

FINSKA

Kada je u pitanju prilagođavanje aktivnosti Parlamenta Finske na situaciju u vezi sa širenjem COVID-19, plenarne sjednice i sjednice odbora održavaju se onda kada pitanja koja su na

dnevnom redu to zahtijevaju. Predsjednik može donijeti privremenu odluku o uticaju aktuelne situacije na rad Parlamenta (na primjer, prekid rada odbora) i procijeniti uticaj na održavanje plenarnih sjednica. Odluku potvrđuje Savjet predsjednika⁹ i predsjednici parlamentarnih grupa.

Sekretariat odbora pripremio je plan sa smanjenim brojem sjednica odbora. Svakako, održavaju se sve neophodne sjednice odbora. Saslušanja eksperata u odborima organizuju se na daljinu ili putem pisanih izjava. Sva putovanja članova odbora su zaustavljena.

Pravni osnov za izmjene u radu Parlamenta predstavljaju Ustav Finske i Poslovnik Parlamenta. Konkretno, prema Ustavu predsjednik Parlamenta saziva sjednicu i odlučuje o dnevnom redu. Osim toga, Poslovnik predviđa da Savjet predsjednika izdaje smjernice u vezi sa organizacijom rada Parlamenta (uključujući rad odbora) i odlučuje (što je propisano i u Ustavu) o procedurama koje se primjenjuju prilikom razmatranja pitanja u Parlamentu.

Plenarne sjednice i sjednice odbora održavaju se u prostorijama Parlamenta (izuzev saslušanja eksperata, kao što je prethodno navedeno), budući da glasanje na daljinu nije moguće.

FRANCUSKA

U Parlamentu Francuske, Konferencija predsjednika¹⁰ odlučila je, u dogovoru sa Vladom, da parlamentarnu aktivnost ograniči na razmatranje hitnih i suštinskih pitanja u vezi sa krizom izazvanom COVID-19 i na nadzor nad izvršnom vlašću, što se odnosi na postavljanje poslaničkih pitanja predstavnicima Vlade. Sve ostale aktivnosti obustavljuju se do daljeg.¹¹

Parlament Francuske održao je 19. marta sjednicu posvećenu poslaničkim pitanjima. Sjednici su prisustvovali samo poslanici koji imaju riječ i predsjednici osam političkih grupa. **Broj poslanika ograničen je u cilju održavanja bezbjedne udaljenosti od jednog metra među poslanicima.** Što se tiče ostalih sjednica, kao i sjednica odbora, postoji ograničenje broja poslanika na dva poslanika po političkoj grupi, uz predsjednika političke grupe ili njegovog zamjenika.

U pogledu razmatranja pitanja na plenarnoj sjednici, Konferencija predsjednika pripremila je dnevni red koji uključuje:

- organizaciju sjednica namijenjenih postavljanju pitanja predstavnicima Vlade jednom sedmično. Parlament će nastaviti da vrši nadležnost sproveđenja nadzora nad radom Vlade koja je sadržana u Ustavu (član 24 Ustava predviđa da Parlament usvaja zakon, kontroliše djelovanje Vlade i analizira javne politike).
- **razmatranje i glasanje o predlogu izmjena i dopuna zakona o finansiranju za 2020. godinu. Konkretno, Parlament mora prilagoditi budžet, usvojen prije**

Rad Parlamenta Francuske bio je obustavljen na dvije nedelje do 19. marta, zbog održavanja lokalnih izbora. Tokom izbornog perioda, Parlament Francuske ne može zasijediti u tom periodu u cilju boljeg sproveđenja izbora koji su u toku (tzv. period izborne rezerve).

Prvi krug lokalnih izbora u Francuskoj održan je 15. marta 2020. godine, dok je drugi krug izbora koji je trebalo da se održi 22. marta 2020. godine odložen uslijed širenja COVID19.

⁹ Savjet predsjednika čine predsjednik Parlamenta, potpredsjednici i predsjednici odbora.

¹⁰ Konferenciju predsjednika čine predsjednik Parlamenta, potpredsjednici, predsjednici stalnih odbora, generalni izvjestioci Odbora za socijalna pitanja i Odbora za finansije, opštu ekonomiju i planiranje, predsjednik Odbora za evropske poslove i predsjednici parlamentarnih grupa.

¹¹ Coronavirus-COVID19 crisis: conclusions of the Conference of Presidents, Presidency press release, Tuesday 17 March

<http://www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/crise-du-coronavirus-covid19-conclusions-de-la-conference-des-presidents> (pristupljeno 21.3.2020)

nekoliko sedmica, kako bi odobrio dodatne neophodne troškove izazvane korona virusom. Poslanici su na sjednici održanoj 19. marta jednoglasno usvojili predlog izmjena i dopuna zakona o finansiranju za 2020. godinu. Predlog koji je podnijela Vlada u kontekstu izbjivanja epidemije COVID-19 predviđa izdvajanja potrebna za upravljanje epidemijom. Na taj način se stvara tzv. „Hitani plan za suočavanje sa zdravstvenom krizom“, čime se omogućava 6,25 milijardi eura za finansiranje sistema djelimične nezaposlenosti i fonda solidarnosti za preduzeća.¹²

- **razmatranje predloga zakona o hitnim mjerama u vezi sa krizom COVID-19.** Poslanici su na sjednici održanoj 21. marta 2020. godine razmotrili predlog zakona o hitnim mjerama u vezi sa korona virusom. Vlada je u kontekstu novonastale situacije predložila opšti zakon (*ordinary bill*) kojim se:
  - predviđa odlaganje drugog kruga lokalnih izbora;
  - uspostavlja vanredno stanje;
  - detaljno opisuju vanredne ekonomске mjere i prilagođavanje borbi protiv epidemije.

Zakonodavni odbor predložio je usvajanje predloga zakona dan ranije.¹³

Pravni osnov za izmjene u radu Parlamenta predstavlja Poslovnik budući da predviđa da o organizaciji rasprave o podnijetim predlozima zakona može odlučiti Konferencija predsjednika. Konferencija predsjednika zadužena je za organizaciju opšte rasprave o predlozima zakona koji su na dnevnom redu.

Tokom obustave rada Parlamenta, predsjednik Parlamenta preuzeo je, u saradnji sa tri kvestora, niz hitnih mjera (ograničenje sastanaka, rad na daljinu i slično). Pravni osnov za to, takođe, predstavlja Poslovnik koji predviđa da predsjednik saziva sjednicu i predsjedava plenarnim sjednicama i sastancima Biroa i Konferencije predsjednika. Takođe, Poslovnik predviđa da je predsjednik odgovoran za unutrašnju i vanjsku bezbjednost Parlamenta. Osim toga, postojao je konsenzus na Konferenciji predsjednika u vezi sa preuzimanjem mjera za odgovor na novonastalu situaciju koja predstavlja izuzetak.

Promjene u organizaciji rada Parlamenta zbog širenja COVID19 odnose se i na zabranu putovanja poslanika u inostranstvo i zabranu prijema stranih delegacija, kao i zabranu organizovanja sastanaka ili posjeta sa vanjskim učesnicima.

Konferencija predsjednika odlučila je da **formira grupu sa zadatkom da utvrdi činjenice u Parlamentu o uticaju, upravljanju i posljedicama epidemije COVID19 u Francuskoj.** Ova grupa, u kojoj će biti zastupljene sve političke grupe i stalni odbori, omogućiće Parlamentu da obezbijedi pažljivo i blagovremeno praćenje epidemije i njenih posljedica. Rad ove grupe može rezultirati preporukama.¹⁴

GRUZIJA

U svjetlu neprekidnog širenja korona virusa u Evropi, Parlament Gruzije uveo je određene promjene u pogledu rada Parlamenta kao odgovor na izbjivanje COVID-19, te u cilju sprečavanja širenja virusa u zemlji.

Predsjednik Parlamenta Gruzije izdao je naredbu u kojoj se navodi da na radnom mjestu ne mogu biti prisutni zaposleni:

¹² Coronavirus-COVID19 crisis: adoption of the amending finance bill, Thursday 19 March, <http://www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/crise-du-coronavirus-covid19-adoption-du-projet-de-loi-de-finances-rectificative> (pristupljeno 21.3.2020)

¹³ Coronavirus-COVID19 crisis: examination of emergency measures bills, Saturday 21 March <http://www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/crise-du-coronavirus-covid19-examen-des-projets-de-loi-sur-les-mesures-d-urgence> (pristupljeno 21.3.2020)

¹⁴ Conclusions of the Conference of Presidents, ibid.

- koji su u posljednjih sedam dana prije stupanja naredbe na snagu putovali u zemlje koje su, prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, najviše pogodene, tokom dvije nedelje nakon povratka u zemlju,
- koji su se vratili iz navedenih područja nakon dana stupanja na snagu naredbe, tokom dvije nedelje nakon povratka u zemlju,
- koji su ostvarili kontakt sa prethodno navedenim licima,
- koji su ostvarili kontakt sa licem pozitivnim na COVID-19.

Tokom dvije nedelje, navedeni zaposleni moraju poštovati pravila samoizolacije koja je definisao Nacionalni centra za kontrolu bolesti.

Osim toga, zaposleni koji imaju simptome teške respiratorne bolesti ne mogu dolaziti na posao i moraju se obratiti odgovarajućem ljekaru. Dodatno, zaposleni koji imaju hroničnu bolest, kao i trudnice oslobođeni su obaveze dolaska na posao uz saglasnost šefa odgovarajuće organizacione jedinice. Navedeni zaposleni mogu raditi na daljinu, u skladu sa zadacima koje im povjere nadređeni.

Ostale mjere predostrožnosti odnose se na **ograničenje tematskih sjednica i događaja u Parlamentu i ograničenje radnih posjeta iz inostranstva dok postoji opasnost od širenja bolesti.**

Služba Parlamenta uvela je određene **mjere predostrožnosti koje se odnose na prisustvo predstavnika medija**. Konkretno, obezbijeđeni su uslovi za bezbjednu i neprekidnu aktivnost predstavnika medija u Parlamentu. Parlament je odredio lokacije za medije i instalirao podijume za intervjuje na tri mesta u zgradici. Osim toga, predstavnici medija poštuju preporuke u vezi sa bezbjednom udaljenosću tokom obavljanja aktivnosti. Neposredno prisustvo medija na plenarnim sjednicama privremeno je ograničeno. Putem internet stranica Parlamenta obezbijeđen je prenos plenarnih sjednica, sjednica odbora i sjednica Biroa.

Osim toga, nova pravila važe i u pogledu prijema zahtjeva građana i zvanične prepiske. U prostorijama Parlamenta postavljena je kutija za prijem zahtjeva i prepiske. Kutija se otvara nekoliko puta u toku dana na bezbjedan način i dokumenta se dostavljaju primaocima. Dokumenta se takođe mogu dostaviti elektronskom poštom ili poštom. Za dodatne informacije ili zahtjeve predviđen je poseban telefonski broj. Parlament Gruzije pozvao je građane da se uzdrže od posjeta Parlamentu, osim ako nije hitan slučaj, kako bi se spriječilo širenje korona virusa i maksimalno ograničio neposredni kontakt među ljudima.

HRVATSKA

Na osnovu preporuka Ministarstva uprave, Hrvatski sabor pokrenuo je postupke za izradu internih protokola za sprečavanje širenja COVID-19.

Od 17 marta, u Hrvatskom saboru, *inter alia*, sprovode se sljedeće mjere:

- obustavljaju se ili odgađaju sve međunarodne aktivnosti Hrvatskog sabora;
- **sve tematske sjednice radnih tijela, konferencije, okrugli stolovi i posjete zgradi Hrvatskog sabora otkazane su do daljeg;** odbori se neće sastajati - rad će biti organizovan putem konferencijskog poziva ili putem elektronske pošte. Prilikom razmatranja zakonodavnog predloga, poslanici će odgovarati putem SMS-a ili elektronskom poštom.
- prisustvo medija u prostorijama Parlamenta je ograničeno i to na sljedeći način:
  - kada ne prate sjednice radnih tijela u protokolarnim dvoranama, predstavnici medija upućuju se na boravak u posebnim prostorijama uz poštovanje preporučene udaljenosti;
  - prilikom praćenja sjednica radnih tijela, predstavnici medija, a naročito snimatelji i fotografi u svom radu poštovaće minimalnu udaljenost od 1,5 metara;

- zabranjeno je svako okupljanje i zadržavanje na hodnicima i predvorjima protokolarnih dvorana i Sabora;
- zabranjeno je svako uzimanje izjava i snimanje stand-upova unutar i ispred dvorana u kojima se održavaju sjednice radnih tijela i drugih protokolarnih dvorana;
- ukidaju se sve trenutne skupne pozicije za uzimanje izjava poslanika;
- predstavnicima medija nije omogućen ulazak i boravak u službenim prostorijama i kancelarijama poslanika i službenika.
- ohrabruje se parlamentarna služba da tadi od kuće, kad god je to moguće;
- raspored sjedjenja tokom plenarne sjednice je izmenjen uvođenjem dodatnih mesta u galeriji, kako bi se omogućilo bezbjedno rastojanje između poslanika.

U Hrvatskom saboru **dnevno će se razmatrati samo dvije tačke dnevnog reda, a učešće poslanika u raspravama ograničeno** je na dva poslanika po političkoj grupi (ukupno 28 poslanika). Poslanicima se preporučuje da budu prisutni u plenarnoj sali samo kada dođe njihov red za raspravu.

Mjere koje je Hrvatski sabor usvojio 19. marta usmjerene su na ublažavanje uticaja izbijanja COVID-19 na privrednu i zaposlenost. Hrvatski sabor je, 19. marta, **usvojio niz zakona** sa paketom mjera, na predlog Vlade, u vrijednosti od gotovo 30 milijardi kuna (oko 4 milijarde eura) za pomoći privredi pogodenoj izbijanjem COVID-19, s 63 mjerom prvenstveno su usmjerene na očuvanje radnih mesta i osiguranje isplate plata.

Usvojene mjere, između ostalog, odnose se na sljedeće:

- preduzetnici i građani pogodeni novonastalom situacijom uslijed korona virusa biće u mogućnosti da odlože plaćanja javnih davanja, konkretno da odlože plaćanja poreza na dohodak i poreza na dobit te poreza na plate i to na tri mjeseca, uz mogućnost produženja na još tri mjeseca, a nakon toga omoguće se obračun otplate duga na 24 mjeseca;
- beskamatne zajmove jedinicama lokalne samouprave i zavodima za zdravstveno i penzijsko osiguranje do visine iznosa koji su u gubitku;
- Jedinice lokalne samouprave moći će da koriste naknade od komunalnih djelatnosti za preduzeća, zdravstvo, socijalnu zaštitu, vatrogatstvo i u druge svrhe;
- Odgađanje plaćanja turističke članarine za privredne subjekte i private iznajmljivače kao i plaćanja turističke takes za private iznajmljivače (paušal). Tu je i podrška za programe finansiranja obrtnih sredstava i poboljšanja likvidnosti ugroženih prigrednika u turizmu, kao i odgađanje plaćanja naknade za korišćenje koncesije na turističkom zemljištu u kampovima;
- Ministarstvo saobraćaja privremeno će suspendovati naknade za dozvole za vanredni prevoz na javnim putevima do 1. juna i odložiti sezonsko povećanje cijena putarina na autoputevima.

Vlada je predložila i niz mjera za očuvanje radnih mesta poput, *inter alia*, plaćanja minimalne zarade za sve one koji su pogodeni novonastalom situacijom a kao podsticajna mjera za sve one koji mogu izgubiti posao. Subvencije za zapošljavanje i samozapošljavanje privremeno se obustavljaju i ta će se sredstva preraspodijeliti kako bi se zaposleni zadržali na svom poslu. Vlada će takođe obezbijediti minimalne zarade za osobe sa invaliditetom.

ITALIJA

U Predstavničkom domu Parlamenta Italije neke od mjera koje su uvedene u cilju sprečavanja širenja virusa COVID-19 su sljedeće:

- otkazivanje svih konferencijskih seminara i događaja otvorenih za vanjske subjekte;
- otkazivanje školskih posjeta i svih drugih inicijativa namijenjenih školama i univerzitetima;

- otkazivanje grupnih posjeta;
- otkazivanje svih konferencija za štampu;
- zabrana ulaska u zgradu Parlamenta svih gostiju poslanika;
- za svakog člana Vlade pristup zgradi Parlamenta dozvoljen je u pratinji najviše tri saradnika.

U pogledu prava na odsustvo, u skladu sa odlukom o zatvaranju svih vaspitno-obrazovnih ustanova od 4. marta, svim zaposlenim u Službi Parlamenta koji imaju djecu određenog uzrasta omogućeno je korišćenje plaćenog odsustva. Osim toga, zaposleni imaju pravo na korišćenje deset sati neplaćenog odsustva sedmično (najviše do četiri sata u toku dana) u cilju pružanja pomoći roditeljima ili članovima porodice koji boluju od hroničnih bolesti.

Kada je u pitanju organizacija rada Službe Parlamenta, donijeta je odluka o uvođenju rada od kuće. Rukovodioci organizacionih jedinica pozvani su da identifikuju hitne poslove i poslove koje nije moguće odložiti kao i da odrede zaposlene čije je prisustvo neophodno u cilju funkcionisanja jedinice, dok je ostalim zaposlenima omogućeno da rade od kuće kako bi se obezbijedilo da se u zgradi Parlamenta nalazi što je moguće manji broj zaposlenih. U tom cilju, 656 zaposlenih opremljeno je uređajima za rad od kuće.

LITVANIJA

Uslijed epidemije izazvane širenjem virusa COVID-19, u Parlamentu Litvanije **trenutno su otkazane sve plenarne sjednice do 7. aprila**. S druge strane, **sjednice radnih tijela nijesu otkazane**, budući da su u skladu sa nedavnim izmjenama Poslovničkog parlamenta, radna tijela u mogućnosti da organizuju sjednice *online*. Takođe, **parlamentarne aktivnosti ograničene su samo na hitna pitanja** ali ne samo ona u vezi sa epidemijom virusa COVID-19. **Odluku o navedenim izmjenama u organizaciji rada Parlamenta, u dijelu koji se odnosi na online sjednice radnih tijela, donio je Parlament usvajanjem izmjena Poslovničkog parlamenta**, dok Kolegijum predsjednika¹⁵ odlučuje u dijelu koji se odnosi na izmjenu dnevnog reda plenarnih sjedница. Takođe, donijeta je i odluka o odlaganju svih dešavanja u zgradi Parlamenta do 30. aprila.

Sve navedene izmjene u Parlamentu Litvanije sprovedene su prvi put uslijed epidemije virusa COVID-19 i bilo je neophodno usvojiti izmjene zakonodavstva i Poslovničkog parlamenta kako bi se iste mogle sprovesti. Takođe, donijeta je odluka i da se sastanci Kolegijuma predsjednika mogu organizovati *online*.

NORVEŠKA

Kada je riječ o parlamentarnim aktivnostima tokom epidemije virusa COVID-19, Parlament Norveške nastavio je sa sprovođenjem svih glavnih aktivnosti koje podrazumijevaju održavanje plenarnih sjednica i sjednica radnih tijela. S druge strane, sva putovanja u zemlji i inostranstvu su otkazana. **Tokom zasjedanja u martu i aprilu Parlament razmatra samo ona pitanja u vezi sa kojima je neophodno hitno donošenje odluke**.

Kolegijum predsjednika¹⁶ donio je odluku o smanjenju parlamentarnih aktivnosti nakon konsultacija sa liderima poslaničkih klubova. Kolegijum predsjednika je 12. marta usvojio **Rezoluciju o proporcionalnom smanjenju broja prisutnih poslanika** (sa 169 na 87¹⁷) neophodnih za kvorum kao i tokom glasanja.¹⁸ Rezolucija će biti na snazi do kraja aprila.

¹⁵ Kolegijum predsjednika čine predsjednik Parlamenta, potpredsjenici Parlamenta i lider opozicije a glavna nadležnost Kolegijuma je da rješava organizaciona pitanja rada Parlamenta.

¹⁶ Kolegijum predsjednika (*Presidium*) čini šest članova a njime predsjedava predsjednik Parlamenta. U skladu sa trenutnom praksom, političke partije proporcionalno su zastupljene u Kolegijumu.

¹⁷ 87 poslanika proporcionalno predstavlja različite klubove i svaki klub donosi odluku koji poslanik će prisustrovati sjednici i glasanju.

¹⁸ U skladu sa članom 73 Ustava Norveške, Parlament ne može održati sjednicu ukoliko najmanje polovina poslanika nije prisutna.

Donijeta je i odluka da u narednom periodu sjednice radnih tijela kao i saslušanja budu organizovana video-konferencijskim putem. Neke od ostalih usvojenih mjera su sljedeće:

- svi zaposleni kojima priroda posla to dozvoljava mogu da rade od kuće;
- svi obilasci i posjete zgradi Parlamenta otkazane su do kraja aprila;
- veći događaji i seminari u zgradi Parlamenta u martu i aprilu su otkazani ili odloženi;
- Parlament je, 16. marta donio odluku o zatvaranju galerije za praćenje sjednice održane tog dana u cilju poštovanja mjera za kontrolu širenja virusa. Međutim, svaka odluka o zatvaranju galerije za praćenje plenarnih zasjedanja donosi se prije svakog zasjedanja pojedinačno odnosno na dnevnoj osnovi. Sva plenarna zasjedanja mogu se pratiti *online* putem internet stranica Parlamenta.

Takođe, u cilju ograničavanja širenja infekcije virusom COVID-19, Parlament je usvojio **Rezoluciju kojom se od 12. marta do daljeg privremeno ukida obaveza ličnog prisustva na sjednicama radnih tijela kao i tokom glasanja u radnim tijelima, predviđena Poslovnikom Parlamenta.** To će omogućiti radnim tijelima da nastave sa aktivnostima bez neophodnog fizičkog prisustva članova radnih tijela koji će biti u mogućnosti da učestvuju na sastancima putem telefona ili Skajpa (eng. Skype) ili pak pisanim putem.

NJEMAČKA (Gornji dom - Bundesrat)

Kada je riječ o izmjenama u rasporedu planiranih parlamentarnih aktivnosti u Gornjem domu Parlamenta Njemačke uslijed epidemije virusa COVID-19, sljedeća plenarna sjednica zakazana za 3. april biće održana po planu dok je, s druge strane, postignut dogovor da se **sjednice radnih tijela održavaju samo u slučaju da je to neophodno, kao i da se sva tekuća pitanja u okviru radnih tijela rješavaju elektronskim putem ili putem pisanih procedura.** Među otkazanim aktivnostima, u skladu sa odlukom generalnog sekretara, su posjete građana zgradi Bundesrata, posjete zvaničnih delegacija kao i javni događaji. Takođe, parlamentarne aktivnosti nijesu ograničene samo na pitanja u vezi sa epidemijom virusa COVID-19.

U pogledu organizacije rada Službe Bundesrata, veliki broj zaposlenih, u zavisnosti od prirode posla, radi od kuće. Većina jedinica rad je organizovala tako što je zaposlene podijelila u dvije grupe koje na posao dolaze naizmjenično, u cilju smanjenja rizika od infekcije virusom. Takođe, određeni broj zaposlenih premješten je u jedinice kojima je hitno potrebna pomoć u radu.

Povodom novonastale situacije nije se javila potreba za izmjenom postojećeg zakonodavstva ili Poslovnika budući da se rad od kuće primjenivao i u nekim ranijim situacijama te da su pisane procedure u poslovima radnih tijela sasvim uobičajene i uvijek su se primjenjivale u hitnim slučajevima, kao i da su eksplicitno navedene u odredbama Poslovnika.

Kada je riječ o organizacionim promjenama u radu Parlamenta, ni u okviru Bundesrata, ni u okviru Bundestaga (donjeg doma) nema organizacionih promjena osim dodatnih sastanaka odgovornih jedinica u Službi te sastanaka između predstavnika određenih organizacionih jedinica Službe i poslaničkih klubova u Bundestagu.

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

U periodu od 16. do 20. marta, Predstavnički dom Kongresa SAD nije imao zakazanih sjednica, pa samim tim poslanici Predstavničkog doma nijesu bili fizički prisutni, dok je određeni broj već u kućnoj samoizolaciji, iako još uvijek nijedan poslanik nije pozitivan na korona virus. Sa druge strane, zasjedanje Senata je u toku, međutim, samo nekoliko sjednica odbora održano je u gorenavedenom periodu. Nekoliko senatora je takođe u kućnoj samoizolaciji.

Kada su u pitanju promjene parlamentarnih aktivnosti zbog aktuelne situacije sa virusom COVID-19, neki odbori su već objavili da neće održavati sjednice ovog mjeseca, gotovo da nema putovanja delegacija Kongresa u inostranstvo, otkazane su sve ture za posjetioce, dok će se neki partijski sastanci održavati putem konferencijskih poziva. Lideri oba doma Kongresa zajednički donijeli su odluku o zatvaranju zgrada Kapitola za javnost.

Poslovnići Senata i Predstavničkog doma trenutno ne dozvoljavaju učešće i glasanje na plenarnim sjednicama na daljinu. Pojedini odbori omogućavaju određene vidove učestvovanja na daljinu (poput svjedočenja putem video-linka), ali ne dozvoljavaju glasanje tim putem. **Trenutno se razmatraju moguća rješenja problema prisustva sjednicama, kao i glasanja, uključujući i mogućnost izmjena Poslovnika.**

SLOVENIJA

U Donjem domu Parlamenta Slovenije, Državnom zboru, uvedene su vanredne mjere povodom epidemije virusa COVID-19. Pored praćenja uvedenih mjer na državnom nivou poput održavanja lične higijene i higijene na noviu institucije, generalni sekretar uspostavio je **posebnu grupu za koordinaciju aktivnosti** u vezi sa korona virusom. Ova grupa pripremila je štampane preporuke koje su distribuirane svim poslanicima i svim zaposlenima, dok su objavljene i na parlamentarnim intranet stranicama.

Od 16. marta većina službenika Državnog zbora radi od kuće, sa izuzetkom dežurnih službenika i službenika čije je prisustvo neophodno za neometano funkcionisanje Parlamenta.

U petak 6. marta, na sastanku predsjednika Državnog zbora sa šefovima svih klubova poslanika, dogovoreno je da se **razmotri otkazivanje ili odlaganje sjednica radnih tijela** koja nijesu povezana sa pripremom materijala za sjednice Državnog zbora, kao i da se razmotri **ograničavanje prisustva gostiju na plenarnim sjednicama i sjednicama radnih tijela**. Ove mjere stupile su na snagu 9. marta, i nastavlja se sa njihovom primjenom.

Savjet predsjednika Državnog zbora, 16. marta, **donio je odluku da će tokom marta i aprila biti održavane isključivo vanredne sjednice**, dok će tačke dnevnog reda zakazane za mart i april biti razmatrane na redovnom zasjedanju u maju. Državni zbor održao je vanrednu sjednicu u srijedu, 18. marta. Takođe, intenzivno se radi na **pronalaženju rješenja za održavanje sjednica radnih tijela putem konferencijskih video-linkova**. Međunarodna putovanja poslanika ograničena su u skladu sa preporukama nadležnih slovenačkih institucija i Evropske komisije.

Otkazani su svi obilasci Parlamenta, kao i svi događaji sa više učesnika. Ostale posjete zgradi Parlamenta ograničene su samo na one najhitnije. Od 16. marta do daljeg Državni zbor je zatvorio svoje medijske sale za novinare. Osim toga, novinarima neće biti dozvoljeno da prate sjednice radnih tijela i plenarne sjednice u prostorijama za održavanje sjednica, odnosno sa novinarskim loža u plenarnoj sali. Novinarima će biti dozvoljen pristup holu i Maloj sali, gdje će biti uspostavljen privremeni centar za medije, koji će biti otvoren isključivo za prethodno najavljena saopštenja za javnost.

Parlamentarni kanal TV Slovenije (TV SLO3), kao i internet stranica Multimedijskog centra (MMC) RTV Slovenije, omogućavaju prenose svih sjednica Državnog zбора i radnih tijela, kao i prenose i snimke svih konferencija za medije.

Poslovnikom Državnog zбора određeno je da je njegovo sjedište u Ljubljani, dok se sjednice Parlamenta i radnih tijela mogu održavati i izvan sjedišta. Druge mjere sprovode se u skladu sa uredbama Vlade donijetim sa ciljem zaustavljanja širenja virusa COVID-19. **Rad od kuće zasnovan je na Zakonu o radnim odnosima**, kao i Instrukcijama za vršenje rada od kuće u vanrednim okolnostima, koje je donio generalni sekretar.

SRBIJA

Sve parlamentarne aktivnosti u Narodnoj skupštini Srbije otkazane su 16. marta uslijed epidemije virusa COVID-19. Osim toga, **otkazani su i parlamentarni izbori zakazani za 26. april.** Republička izborna komisija je, u skladu sa *Uredbom o mjerama za vrijeme vanrednog stanja*, donijela Rješenje o prekidu svih izbornih radnji u sproveđenju izbora za narodne poslanike Narodne skupštine koji su raspisani za 26. april. Ovim Rješenjem privremeno se zaustavlja izborni proces dok traje vanredno stanje prouzrokovano širenjem virusa COVID-19 i biće nastavljen po doноšењу odluke o prestanku vanrednog stanja. U Srbiji je vanredno stanje proglašeno 15. marta.

Od proglašenja vanrednog stanja u zemlji, zaposleni u Službi Narodne skupštine rade u smjenama dok zaposleni stariji od 60 godina i zaposleni koji imaju djecu mlađu od 12 godina imaju pravo na korišćenje odsustva.

ŠPANIJA

Predsjednica Donjeg doma Parlamenta Španije najavila je u četvrtak, 12. marta, **odlaganje svih parlamentarnih aktivnosti do 24. marta.** Na plenarnoj sjednici planiranoj za 24. mart **biće omogućeno glasanje na daljinu poslanicima koji ne budu u mogućnosti da prisustvuju sjednici**, dok će telekonferencijskim putem biti održan sastanak Odbora portparola¹⁹ na kojem će biti utvrđen dnevni red za navedenu plenarnu sjednicu.

Ona je dodala i da će **rad tehničkih i političkih tijela donjeg doma Parlamenta biti vršen telematskim putem u najvećoj mogućoj mjeri.** Telematski registar ostaće otvoren za sve potrebe, dok se razmatraju rješenja koja bi mogla da unaprijede kapacitete donjeg doma Parlamenta da djeluje u aktuelnim i budućim okolnostima, poput video-konferencijskih sjednica ili telematskog glasanja.

Međutim, predsjednik Vlade je u srijedu, 18. marta, obavijestio Parlament o **uvodenju vanrednog stanja** zbog zdravstvene prijetnje koju predstavlja virus COVID-19. Proglašenje vanrednog stanja u skladu sa članom 116 Ustava Španije pripada Vladi, koja ga proglašava putem dekreta nakon odobrenja Savjeta ministara, najduže na 15 dana. Ustavom je određeno da izvršna vlast bez odlaganja o ovoj mjeri obavještava donji dom Parlamenta.

U zgradi Parlamenta sve aktivnosti i usluge svedene su na minimum. U svim drugim slučajevima, dozvoljen je rad na daljinu.

¹⁹ Odbor portparola (*Junta de Portavoces*) je kolegijum koji čine predsjednik i portparoli svih klubova poslanika, i primarno zaduženje mu je utvrđivanje dnevnog reda plenarnih sjednica Parlamenta.

ŠVEDSKA

U Parlamentu Švedske, šefovi klubova poslanika povodom izbijanja epidemije virusa COVID-19 **donijeli su odluku o izmjeni načina glasanja na plenarnim sjednicama**, tako da samo 55 poslanika učestvuje u glasanju u plenarnoj sali, umjesto svih 349. S obzirom na to da Zakonom o Parlamentu, kao ni drugim zakonima, nije utvrđeno da određeni broj poslanika mora biti prisutan da bi glasanje bilo validno (osim u određenim slučajevima, poput izmjene Ustava), dogovoreno je da se broj poslanika ograniči na 55, kako bi se zadržala adekvatna proporcija predstavnika svih klubova poslanika.

Pored ove mjere, u Švedskoj se **i dalje održavaju sjednice radnih tijela, kao i plenarne sjednice Parlamenta**, dok su otkazani pojedini sastanci, kao i konferencije sa učesnicima sa strane. Generalni sekretar pozvao je sve zaposlene u parlamentarnoj službi da rade od kuće, ukoliko su u mogućnosti.

Koordinaciona grupa sastaje se dvaput dnevno sa ciljem procjene situacije i donošenja odluka u vezi sa preventivnim mjerama. Službenicima i poslanicima preporučuje se da redovno provjeravaju intranet stranice parlamenta zbog eventualnih novih informacija.

UJEDINJENO KRALJEVSTVO

Predsjednik Donjeg doma Parlamenta Ujedinjenog Kraljevstva u ponedjeljak, 16. marta, je donio dvije odluke u vezi sa mjerama za smanjenje rizika od širenja virusa COVID-19, kojima je značajno ograničen pristup posjetilaca zgradi Parlamenta.

U četvrtak, 19. marta, Donji dom Parlamenta **donio je odluku o odlaganju svih plenarnih sjednica** u Vestminsterskoj hali do daljeg.

Predlog zakona o koronavirusu (eng. *Coronavirus Bill*)²⁰, sadržan na 328 strana, predstavljen je Denjem domu Domu 19. marta 2020., kada je održano i prvo čitanje. Predlog zakona dio je odgovora Vlade na pandemiju Covid-19 i ima za cilj da omogući Vladi da odgovori na vanrednu situaciju i upravlja efektima pandemije. O predlogu zakona raspravljaće se i 23. marta 2020. godine.

Primarni cilj zakona je da zaštitи živote i javno zdravlje nacije, ograničavanjem širenja zaraze, a istovremeno smanjujući pritiske na ključne službe. Mnoge mјere, na primjer, imaju za cilj da obezbijede da se zdravstveni i socijalni sistemi „podrže kako bi se nosili sa značajnim dodatnim pritiskom“, istovremeno pokušavajući da olakšaju „teret na Nacionalnu zdravstvenu službu i osoblje socijalne zaštite“ gde god je to moguće.

Vladina vijest o predlogu zakona navodi da mјere spadaju u pet kategorija:

1. povećanje raspoložive radne snage u zdravstvu i socijalnoj zaštiti - na primjer, uklanjanjem barijera kako bi se nedavno penzionisano osoblje Nacionalne zdravstvene službe i socijalni radnici vratili na posao;
2. ublažavanje tereta za zaposlene koji su na prvom mjestu - smanjujući broj administrativnih poslova koje moraju da obavljaju, omogućavajući lokalnim vlastima da odrede kao prioritet brigu o ljudima sa najnužnijim potrebama, omogućavajući ključnim radnicima da obavljaju više zadataka na daljinu itd;
3. usporavanje širenja virusa - smanjenjem nepotrebnih društvenih kontakata, na primjer putem okupljanja i slično, i jačanjem ovlašćenja policije i imigracionih službenika po pitanju karantina;
4. kako se nositi sa situacijom u smrtnom slučaju s poštovanjem i dostojanstvom;
5. pružanje podrške ljudima – dozvoljavajući im da koriste zakonom dozvoljeno plaćeno odsustvo npr. bolovanje i podržavajući prehrambenu industriju u cilju snabdijevanja.²¹

²⁰ Coronavirus Bill, <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-01/0122/20122.pdf> (pristupljeno 22.3.2020)

²¹ Coronavirus Bill Background, Briefing paper, Number 8863, UK House of Commons, 20 March 2020, <file:///C:/Users/User/Downloads/CBP-8863.pdf> (pristupljeno 22.3.2020)

IZVORI INFORMACIJA

World Health Organization, <https://www.who.int/news-room/q-a-detail/q-a-coronaviruses>

ECPRD upitnik br. 4354, *Adjustment of Parliamentary Activity to COVID-19 Outbreak - Urgent Request*, 17. mart 2020.

ECPRD upitnik br. 4333, *Precautionary measures taken on Parliament's premises to prevent the possible spread of COVID-19 (coronavirus disease)*, 26. februar 2020.

Rules of Procedure of the Chamber of Deputies

<https://www.psp.cz/en/docs/laws/1995/90.html>

Coronavirus-COVID19 crisis: conclusions of the Conference of Presidents, Presidency press release, Tuesday 17 March <http://www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/crise-du-coronavirus-covid19-conclusions-de-la-conference-des-presidents>

¹Coronavirus-COVID19 crisis: adoption of the amending finance bill, Thursday 19 March, <http://www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/crise-du-coronavirus-covid19-adoption-du-projet-de-loi-de-finances-rectificative>

Coronavirus-COVID19 crisis: examination of emergency measures bills, Saturday 21 March <http://www.assemblee-nationale.fr/dyn/actualites-accueil-hub/crise-du-coronavirus-covid19-examen-des-projets-de-loi-sur-les-mesures-d-urgence>

Coronavirus Bill, <https://publications.parliament.uk/pa/bills/cbill/58-01/0122/20122.pdf>